

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Ανασκαφές στη θέση Κισσόνεργα-Σκαλιά, 2010

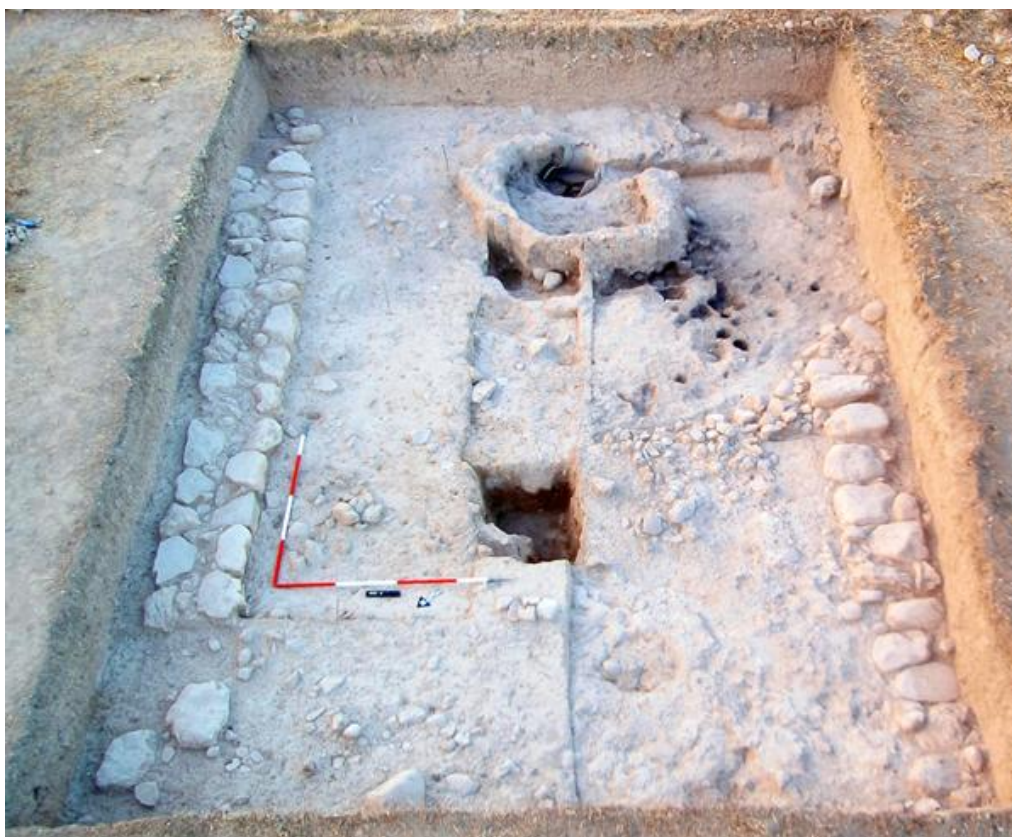
Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, Τμήμα Αρχαιοτήτων, ανακοινώνει τη λήξη των φετινών εργασιών στον οικισμό της Πρώιμης και Μέσης Εποχής του Χαλκού (περ. 2300-1650 π.Χ) Κισσόνεργα-Σκαλιά. Οι εργασίες διεξήχθησαν από ομάδα του Πανεπιστημίου του Μάντσεστερ υπό τη διεύθυνση της Δρος. Lindy Crewe. Οι φετινές έρευνες επικεντρώθηκαν στη συνέχιση της αποκάλυψης των αρχιτεκτονικών καταλοίπων της Εποχής του Χαλκού, τα οποία είχαν μερικώς διερευνηθεί κατά τις προηγούμενες τρεις ανασκαφικές περιόδους. Τα βασικά ερωτήματα της έρευνας είναι τα εξής: πως ζούσαν οι κάτοικοι της Εποχής του Χαλκού στην Κισσόνεργα; Για πόσο διάστημα κατοικήθηκε η θέση; Ποιες ήταν οι σχέσεις των ντόπιων με άλλες κοινότητες που κατοικούσαν στο νησί; Η θέση Κισσόνεργα-Σκαλιά είναι ο πρώτος οικισμός αυτής της περιόδου που ανασκάπτεται στο νοτιοδυτικό τμήμα της Κύπρου αλλά και η μόνη γνωστή θέση που βρίσκεται παραθαλάσσια, σε αντίθεση με τους περισσότερους οικισμούς της Πρώιμης-Μέσης Εποχής του Χαλκού που βρίσκονται στην ενδοχώρα.

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά στοιχεία του οικισμού είναι το ευρύ φάσμα αρχιτεκτονικών τύπων της Εποχής του Χαλκού. Η πιο πρώιμη φάση που έχει εντοπιστεί μέχρι στιγμής χαρακτηρίζεται από τα τυπικά ορθογώνια κτίσματα αποτελούμενα από πολλά δωμάτια, με τοίχους πλάτους περίπου 80 εκατοστών, με θεμέλια που αποτελούνται από δύο σειρές λίθων. Τα κτίσματα αυτά θα είχαν κάποτε πλίνθινη τοιχοποιία η οποία δε σώζεται. Μέχρι στιγμής έχει αποκαλυφθεί ένα ολόκληρο δωμάτιο, με τρία διαδοχικά δάπεδα, που κάθε ένα περιλαμβάνει επιχρισμένες βάσεις αγγείων και πασσαλότρυπες. Το υλικό των δαπέδων είναι πλούσιο σε ζωικά οστά, εδώδιμα όστρεα, αποθηκευτικά αγγεία και μαγειρικά σκεύη και το δωμάτιο φαίνεται να είχε οικιστική χρήση. Σύμφωνα με την κεραμική που βρέθηκε, οι οικίες θα πρέπει να είχαν εγκαταλειφτεί πριν από το τέλος της Μέσης Εποχής του Χαλκού.

Στα βόρεια η θέση συνεχίστηκε να κατοικείται μέχρι τις απαρχές της Ύστερης Εποχής του Χαλκού (περ. 1650). Οι ανασκαφές έφεραν στο φως έναν μεγάλο ανοικτό χώρο. Κατά την πιο πρώιμη φάση που έχει αποκαλυφθεί μέχρι στιγμής, η περιοχή φαίνεται να είχε χρησιμοποιηθεί για δραστηριότητες που αφορούσαν μαγειρική. Βρέθηκε μια μεγάλη σωρός από στάχτη με αποθέτες διαφόρων φάσεων, κάποιοι εκ των οποίων περιείχαν θραύσματα αγγείων στη βάση τους. Η κλίμακα του χώρου υπερβαίνει αυτήν που χαρακτηρίζει οικιακές δραστηριότητες της περιόδου και πιθανόν ο χώρος αυτός να ήταν δημόσιος. Κατά τη διάρκεια της πιο ύστερης φάσης κατασκευάστηκε από πηλό μια μεγάλη κατασκευή που ομοιάζει με φούρνο, παρόμοια πιθανόν με τους παραδοσιακούς κυπριακούς φούρνους. Μέσα στο στρώμα από στάχτη που βρέθηκε στη βάση της κατασκευής αποκαλύφθηκε σε μερική κατάρρευση ένα μεγάλο αποθηκευτικό αγγείο το οποίο είχε τοποθετηθεί όρθιο σε λάκκο με ένα μαγειρικό σκεύος στη βάση του. Η κατασκευή αυτή είναι μοναδική για την Πρώιμη-Μέση Εποχή του Χαλκού στην Κύπρο. Όταν είχε κτιστεί ο χώρος είχε διαμορφωθεί σε αυλή, και κτίστηκαν δύο τοίχοι παράλληλοι μεταξύ τους με θεμελίωση αποτελούμενη από μεγάλους ασβεστόλιθους και επιχρισμένα δάπεδα. Στην επιφάνεια του δαπέδου βρέθηκαν ολόκληρα αγγεία σπασμένα και ένα σφονδύλι.

Ο ασυνήθιστα πλατύς τοίχος (1.2 μ) που αποκαλύφθηκε μερικώς κατά τις προηγούμενες ανασκαφικές περιόδους στο βορειότερο τμήμα του χώρου, ερευνήθηκε περαιτέρω και φάνηκε ότι έχει μήκος πέραν των 22 μέτρων. Οι φετινές έρευνες έδειξαν ότι χρησιμοποιήθηκε μια ασυνήθιστη μέθοδος για την κατασκευή του τοίχου. Είχε δηλαδή ανοιχθεί μια τάφος μέσα σε μια επιφάνεια της Εποχής του Χαλκού, και η τάφος στη συνέχεια γεμίστηκε με πέτρες οι οποίες λειτούργησαν ως το θεμέλιο του τοίχου. Στην εσωτερική επιφάνεια του τοίχου υπάρχει δάπεδο με επιχρισμένους λάκκους, κεραμική και λειασμένα λίθινα εργαλεία. Οι σκουριές χαλκού που βρέθηκαν υποδεικνύουν ότι στο χώρο διεξάγονταν μεταλλουργικές δραστηριότητες.

Παρόλο που οι ανασκαφές έχουν αποκαλύψει μέχρι στιγμής μόνο τις μεταγενέστερες φάσεις, η κεραμική που βρέθηκε φανερώνει μια μακρόχρονη κατοίκηση που ξεκινά στις αρχές της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού και επίσης υποδεικνύει επαφές με άλλες περιοχές της Κύπρου. Η ομάδα του Πανεπιστημίου του Μάντσεστερ ευελπιστεί ότι οι επόμενες ανασκαφικές περιόδους θα αποκαλύψουν τις πρωιμότερες αυτές φάσεις που διατηρούνται κάτω από τις μεταγενέστερες.

Ανασκαφή Κισσόνεργα - Σκαλιά, 2010: πιθανός φούρνος